

INSTALLATÖRSFÖRETAGENS ENERGIPOLITISKA PROGRAM

**Så kan installationsbranschen
driva energiomställningen**

Installatörsföretagen

Installatörsföretagens energipolitiska program

Inledning

Energifrågan har blivit en ödesfråga för Sverige. Regeringen har genomfört en rad tillfälliga åtgärder för att lindra den ekonomiska situationen för hushåll och företag. För att lösa roten till problemet behövs fler långsiktiga lösningar för energieffektivisering. Genom dessa insatser kan vi använda den producerade energin mer effektivt, vilket sänker elpriser och frigör energi utan att försämra komforten.

För att klara klimatmålet beräknar Energimyndigheten att elbehovet kommer att fördubblas till år 2035. Elektrifieringen av Sverige är en historisk strukturomvandling som påverkar alla delar av samhället. Industrins och transporters behov av fossilfri el präglar diskussionen om hur Sverige ska nå klimatmålen. Effektiv energianvändning i fastighets- och industrisektorerna är en förutsättning för att på ett kostnadseffektivt sätt få energin att räcka till fler.

Det måste även finnas ett flexibelt energisystem som möjliggör anpassning mellan användning och utbud av energi. Flexibla energianvändare behöver därför rätt installationer samt utbyggd infrastruktur för kommunikation. Det behövs för att kunna styra och anpassa sitt energi- och effektbehov till variationer i utbud och pris.

Smarta lösningar för att effektivisera användningen av befintlig energi måste därför vara en utgångspunkt i omställningen mot ett mer hållbart samhälle. Investering i energieffektivisering och flexibilitetslösningar bidrar till att minska de samhällsekonomiska kostnaderna och ger billigare energi till företag och hushåll.

Prioriterade förslag

- Vi på Installatörsföretagen ser ett behov av reformpaket inom energi-effektivisering, elektrifiering och kompetensförsörjning för att möta Sverige utmaningar inom energiområdet. Det är även nödvändigt för att möta förväntningar som EU ställer i "Fit for 55" och direktiven rörande energieffektivisering och byggnaders energiprestanda.
- Bygg ett sammanhållet program för ökad energieffektivisering. Inför tydliga drivkrafter för att stimulera genomförande av energi-effektiviserande åtgärder i såväl byggnads- som industrisektorn. Se över regelverken och skapa bland annat ett marknadsbaserat system för energieffektiviseringsauktioner som bidrar till en robust samhälls-ekonomi.
- Skapa ett flexibelt energisystem som ökar kapaciteten i elnäten. För att få ett resurseffektivare energisystem så är en omställning av såväl produktion, distribution och användning av energi är nödvändig. Nationella styrmedel måste vara utformade för dessa utmaningar.
- Förbättra kompetensförsörjningen för att klara energiomställningen. En avgörande fråga för att lyckas med de utmaningar som finns inom energiområdet är kompetensförsörjningen. Om det inte finns tillräckligt med arbetskraft blir stora satsningar snabbt tandlösa. Redan idag är det ett stort antal branschen inom såväl installations- som energisektorn som har en påtaglig arbetskraftsbrist. Det riskerar att ha reella effekter på Sveriges förmåga att kunna nå energi- och klimatmål.

Öka energieffektiviseringstakten

Energieffektivisering frigör kapacitet för att förnybar och fossilfri energi ska räcka till fler. Sektorer som använder mycket energi måste prioritera genomförande av energieffektivisering för att nå uppsatta energi- och klimatmål.

Incitamenten för att investera i effektivare energianvändning är ofta alltför svaga. Åtgärderna riskerar därför att utebli. Det beror på att företag gör investeringar i energieffektivisering och flexibilitetslösningar så länge de är företagsekonomiskt lönsamma. När samhällets nytta av den här typen av investeringar är högre än den enskilde aktörens nytta finns ett gap, ett marknadsmisslyckande. Det motiverar statlig styrning med hjälp av rätt sorts styrmedel.

Installatörsföretagen föreslår därför flera åtgärder som ökar incitamenten för energieffektivisering. Det är viktigt att inkludera alla sektorer, med olika incitament för småhusägare, bostadsrättsföreningar, samfälligheter, kommersiella fastighetsägare, offentliga aktörer och industri samt små och medelstora företag utifrån deras förutsättning. Alla ska få chansen att ta makten över sin egen energisituation. Det som behövs är att reformera finansiering av energieffektivisering med ett sammanhållet och marknadsbaserat program för att åstadkomma en kostnadseffektiv energi- och klimatomställning.

Vi vill:

- Utvidga befintliga, och återinföra, tidigare incitament för att initialt stimulera genomförande av energieffektiviserande åtgärder i såväl byggnads- som industrisektorn. Här kan överskottet från kapacitetsavgifter från Svenska Kraftnät utnyttjas för att finansiera energieffektiviseringsåtgärder. Därutöver behöver Energimyndigheten få i uppdrag att ta fram ett marknadsbaserat program för energieffektivisering.

Förslag på hur rotavdraget kan byggas ut

Privatpersoner behöver kunskapsstöd för att kunna ta rätt beslut om investering i energieffektivisering. Genom att lyfta den typen av åtgärder inom ROT visar man på ett tydligt sätt på vikten av energieffektivisering. En sådan utbyggnad av ROT är även en krockudde för bygg- och installationsbranschen, som kommer att drabbas hårt av lågkonjunkturen.

Vi vill:

- Utöka avdraget för Grön teknik till att även omfatta installation av smarta styrsystem som reglerar och effektiviserar energianvändningen.
- Utöka rotavdraget för energieffektiviseringsåtgärder till 50 procent av arbetskostnaden.
- Regeringen bör även förlänga tidsperioden då rotavdraget får användas, till exempel tre år, så att maxbeloppet för avdraget blir 150 000 kronor.
- Inkludera rådgivning kring energieffektivisering och energikartläggning av åtgärder för energieffektivisering som en del av rotavdraget.

Fastighetsägare måste realisera energieffektiviseringspotentialen

Energieffektiviseringspotentialen i befintliga byggnader är stor. En stor del av fastighetsbeståndet är äldre än 40 år och är i behov av renovering. I nästan 80 procent av det befintliga beståndet är energianvändningen mycket högre än i nya byggnader.

Energieffektiviseringar i samband renovering skulle leda till vinster för fastighetsägare, boende och samhället, samtidigt som det bidrar till klimatmålet. Osäkerhet kring exempelvis utvecklingen av priser på energi och material, innebär ett ekonomiskt risktagande som kan utgöra ett hinder för genomförande av energieffektiviseringsåtgärder. Ett utökat stöd för energieffektiv renovering har goda förutsättningar att effektivt och träffsäkert bidra till att även samhällsekonomiskt lönsamma åtgärder blir genomförda.

Vi vill:

- Återinföra stödet för energieffektiv renovering i flerbostadshus som inkluderar små fastighetsägare och bostadsrättsföreningar.
- Inkludera rådgivning om möjlighet till finansiering genom exempelvis gröna lån i större utsträckning som energieffektiviseringsstimulans, så kallade one-stop-shop.
- Regeringen bör ändra förordningen om energideklarationer så att den ger information om åtgärder som bidrar till att nå nybyggnadskrav avseende energihushållning och minimistandarder för energiprestanda i befintligt bestånd.
- Införa en loggbok över åtgärdsförslag från inspektioner, besiktningar och kartläggningar i form av ett byggnadsrenoveringspass för att förenkla energieffektiva investerings- och underhållsbeslut för mindre fastighetsägare och bostadsrättsföreningar.

Energieffektivisera mera inom industrin

Det finns stora outnyttjade potentialer för energieffektivisering i industrin. Energimyndigheten har identifierat att det finns en potential på minst 20 procent. Den digitala omställning som pågår ger stora möjligheter att investera i flexibilitetslösningar. Industrin har komplexa processer, vilket gör att det tar tid att ta reda vilka lösningar som är optimala. Genomförande av åtgärder stoppar produktionsprocessen, vilket innebär förlorade inkomster. Det utgör ett hinder för genomförande av lönsamma åtgärder. Regeringen bör använda erfarenheter från Programmet för energiintensiv industri och se till att energieffektivisering blir en del av Industriklivet och Klimatklivet. Det uppmuntrar och möjliggör omställningen i industrin.

Vi vill:

- Inkludera energieffektivisering som en klimatåtgärd och säkerställ att det omfattas av befintliga klimatstöd som till exempel Klimatklivet och Industriklivet.
- Öka incitamenten för energieffektivisering inom industrin genom att återinföra Energisteget som även innefattar incitament för effektstyrning.

Stärk drivkrafterna att effektivisera energianvändningen på lång sikt

Drivkrafterna att genomföra genomgripande energieffektiviseringar måste öka genom träffsäkra styrmedel, anpassade efter specifika målgrupper och sektorer samt utformade för att resultera i betydande effektiviseringar. Långsiktiga incitament är viktiga för att öka investeringar i energieffektivisering och bidra till ett robust energisystem. Ett Energieffektiviseringsprogram skulle bidra till att minska efterfrågan på energi och effekt, sänka energikostnader och samtidigt bidra till att uppnå det svenska energieffektiviseringsmålet till 2030 liksom beslutade och väntade mål på EU-nivå. Regeringen behöver därför ta fram ett program som bidrar till att nå målen.

Vi vill:

- Öka incitament långsiktigt för att minska energi- och effektbehov genom att införa ett program för energieffektivisering och effektoptimering som även inkluderar ett marknadsbaserat auktioneringssystem.
- Inkludera alla sektorer och designa programmet olika för småhusägare, kommersiella fastighetsägare, offentliga aktörer och industri, små- och medelstora företag utifrån deras förutsättning och de EU-krav som ställs på respektive sektor.

Skapa ett flexibelt energisystem för ökad elektrifiering

Flexibilitetslösningar handlar om att möjliggöra mer effektiv användning av energi genom att göra det möjligt för energianvändare att justera sin elförbrukning i realtid. Detta kan ske genom olika teknologier som smarta mätare och andra automatiserade system som möjliggör en mer flexibel användning av el. På så sätt kan energianvändare bättre styra sin elanvändning mot tidpunkter med lägre elpriser, vilket leder till en mer jämn efterfrågan som kan minska kostnaderna för elproducenterna samt för att hantera överbelastning på elnätet.

Uppkoppling av system, för att anpassa användning till tillgång på energi och effekt, är en nödvändighet för smart integrering av byggnader, industrier och transporter i energisystemet. På så sätt skapas ett flexibelt energisystem. Det svenska fastighetsbeståndet måste höja sin smarta beredskap. När energiproduktion och därmed energipriserna blir volatila behöver våra byggnader bli mer flexibla.

Vi vill:

- Införa ett stöd för fastighetsägare att investera i fastighetsautomation för att kunna delta i en flexibel energimarknad, vilket ingår i tidigare nämnda stöd.
- Införa Ren energipaketet med oberoende aggregator och energigemenskaper.
- Ställa krav på standardiserad infrastruktur för kommunikation, exempelvis för fastighetsnät och mätare.
- Ge Energimarknadsinspektionen och svenska kraftnät i uppdrag att stärka och utveckla välfungerande flexibilitetsmarknader och möjliggöra för fler typer av aktörer att delta.
- Att förordningarna om energideklarationer och energikartläggningar ändras så att det blir tydligare att de även bör innehålla åtgärdsförslag som bidrar till flexibilitet och minskat effektbehov i både byggnader och industrier.

För mer information

Kontakta Helen Aristondo Magnusson,
energi- och hållbarhetsexpert, Installatörsföretagen
E-post: helen.magnusson@in.se
Telefon: 08-762 75 26.

Snabba på och möjliggör en elektrifierad mobilitet

Elektrifieringen av transportsektorn är ett av de områden som kommer att ha störst betydelse för klimatomställningen och som därmed också får en stor påverkan på energiomställningen och en elektrifieringsstrategi. Elektrifieringen av personbilssektorn har tagit fart ordentligt och i nybilsförsäljningen är andelen laddbara bilar idag över 50 procent. Prognosen framåt är ökande och det introduceras löpande nya laddbara modeller från tillverkarna. Även inom tyngre trafik introducerar tillverkarna många nya laddbara modeller och framför allt inom lätta lastbilar väntas detta öka starkt. Det som nu släpar efter är laddinfrastrukturen, som det inte finns en samlad strategi kring. Ökad elektrifiering av transportsektorn riskerar dock att ge lokala kapacitetsutmaningar på elnätet som måste adresseras.

Vi vill:

- Att det sätts ett tydligt nationellt mål för utbyggnaden av laddinfrastrukturen, där det finns ett starkt fokus på hur boende i flerbostadshus ska få tillgång till laddstationer.
- Snabba på och effektivisera nyanslutningar av fastigheter.
- Säkerställ en näreglering som är framåtsyftande, långsiktig, stabil och förutsägbar för ökad kapacitet i elnäten.
- Att regelverket för att kunna installera laddstationer i en samfällighetsförening ska underlättas.

Stärkt kompetensförsörjning är avgörande

En avgörande fråga för att lyckas med de utmaningar som finns inom energiområdet är kompetensförsörjningen. Om det inte finns tillräckligt med arbetskraft blir stora satsningar snabbt tandlösa. Redan idag är det ett stort antal branschen inom såväl installations- som energisektorn som har en påtaglig arbetskraftsbrist. Det riskerar att ha reella effekter på Sveriges förmåga att kunna nå energi- och klimatmål.

Företagen vill hjälpa till i energiomställningen, men det bygger på tillgången till medarbetare med erforderlig kompetens. Detta förstärks ytterligare av stora satsningar på EU-nivå såsom Fit for 55 och direktiv rörande energieffektivisering och byggnaders energiprestanda.

Vi vill:

- Skapa en ny lärlingsmodell på yrkesvux med ett stort företagsinflytande över urvalsregler, utbildningsupplägg och kvalitetssäkring.
- Sänka arbetsgivaravgiften för lärlingsanställningar i syfte att möjliggöra för små företag att engagera sig i utbildningssystemet
- Att en utredning tillsätts om hur Sverige kan få fler behöriga yrkeslärare.
- Införa en nationell strategi för STEM-området (Science, Technology, Engineering and Mathematics) för att stärka undervisningen inom teknik och matematik på grundskolan.
- Införa yrkesprov på alla gymnasiala yrkesutbildningar för att säkerställa att elever får en likvärdig och högkvalitativ utbildning.
- Inför garanterade utbildningsplatser på yrkesvux för samhällsviktiga funktioner såsom elektriker och VVS-montörer.
- Att elever på högskoleförberedande gymnasieprogram ska kunna välja ett yrkespaket eller Yrkesvux inför år tre.

Om Installatörsföretagen

Bransch- och arbetsgivarorganisationen för installationsbranschen och en del av Svenskt Näringsliv. Vi representerar 3 800 medlemsföretag med närmare 60 000 medarbetare som dagligen jobbar för att potentialen inom elektrifiering och energieffektivisering ska tas tillvara.

Våra medlemmar installerar, optimerar och kontrollerar värme, ventilation, vatten, el- och teleteknik. Tillsammans skapar vi förutsättningarna för ett modernt, klimatsmart och hållbart Sverige. Tillsammans gör vi energi- och klimatomställningen möjlig.

Läs mer om oss på vår webbplats: www.in.se

Installatörsföretagen